

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Zalet in padec narodnega socializma

RAZVOJ DOGODKOV V SODOBNI NEMČIJI.

Več ko tri leta je stalo v ospredju vsega evropskega zanimanja vehementno gibanje nemškega narodnega socializma z Adolfom Hitlerjem na čelu. Število pristašev je raslo z neverjetno naglico, množili so se fašistično organizirani napadalni oddelki in vse je napovedovalo, da bo Nemčija v najkrajšem času sledila Italiji. Govorilo se je o oboroženem pohodu na Berlin, in pred vsakimi volitvami, ki jih je bilo letos v Nemčiji nenavadno veliko, smo mislili, da bo Hitler porazil vse ostalo in izšel iz boja kot absoluten zmagovalac. Največje je bilo zanimanje za volitev državnega predsednika. Prognoze so obetale zmago Adolfa Hitlerja nad maršalom Paulom von Hindenburgom in samo republikanski koncentraciji se je posrečilo preprečiti tak izid volilnega boja. Vendar je zbral Hitler na svoji listi ogromno število 14 milijonov glasov! Po vsem tem smo s še večjim upravičenjem pričakovali, da bo dosegla njegova stranka pri volitvah v pruski parlament in v državni zbor absolutno večino. Toda to se ni zgodilo. Pri vsakih volitvah, ki so sledile predsedniškim, so dobili narodni socialisti manj glasov. Rezultat je bil tak, da je bila sestava zasedbe večinoma v Prusiji kakor tudi v državi absolutno nemogoča. Predsednik von Hindenburg je stal pred težko odločitvijo: ali naj poveri vodstvo državnih poslov najmočnejši, a ne absolutno prevladujoči Hitlerjevi stranki in s tem bavurizira fašistično diktaturo, ali naj sestavi prezidialno vlado, ki naj izvleče Nemčijo iz sedanjih zmed v novo uravnoteženje in normalni parlamentarni razvoju? Odločitev je bila tem težja, ker so nevarno rasti tudi komunisti kot anti-hitlerjevci. Toda v glavi starega maršala je zmagal naposled je duh vojaškega reda. Odbil je Hitlerjeve zahteve in želje in potrdil najprej vlado von Papena, nato pa generala von Schleicherja. Hitlerjevci so bili postavljeni v opozicijo, in ker so pričeli izgubljati teren in zaupanje javnosti, so kmalu nastopili pot razkroja.

Izgube, ki so jih utrpeli pri nekaterih zadnjih občinskih in deželnih volitvah, so uprav katastrofalne. K vsemu temu so se pridružila še notranja nesozlasja, ki so dobila najvidnejši izraz

v sporu med Hitlerjem in dr. Strasserjem. Najnovejša poročila pa pripovedujejo tudi že o razkroju v vrstah napadalnih oddelkov. Neuspeh v politiki in ogromen deficit v blagajni pokreta je prisilil vodstvo, da je pričelo zmanjševati svoj aparat, in v prvi vrsti so pri tem prišli v poštev napadalni oddelki. Opuščeni četniki so pa sedaj najnevarnejši protagitatorji in te dni se je zgodilo, da so nekega svojega bivšega pristaša zavrtno umorili in tako spravili s pota. Ta umor močno spominja na one v prvih časih italijanskega fašizma. Dasi je v politiki, zlasti v strankarski, vsako prerokovanje težavno in rizikantno, smo vendar lahko že sedaj prepričani, da je nemški fašizem skrahiral in da so nade na zavojevanje oblasti za vedno splavale po vodi. Poslej bo sledilo upadanje gibanja in Hitlerjeve slave, ki bo naposled postal zopet nepomemben človek in dokaz, da so v javnem življenju vendar tudi neke norme in neki naravni zakoni, kakor v živem organizmu, ki, če je dovolj trden, sam premaga bolezen. In hitlerjevstvo je v Nemčiji tipična bolezen časa gospodarske, socialne, kulturne in moralne krize.

Ni pa hitlerjevstvo ostalo brez upliva na nemško notranjo in zunanjo politiko. Državne vlade so vzele iz njegovega programa vse, kar bi utegnilo Nemčiji kakorkoli koristiti. Zlasti energični nastopi v zunanji politiki bi brez gibanja narodnih socialistov nikoli ne bili možni. Za uspeh glede reparacij, enakopravnosti itd. se morajo Nemci v prvi vrsti zahvaliti Adolfu Hitlerju, dasi je to le njegova posredna in morda celo osebno nehotena zasluga! Svet se je bal nemškega fašizma, z njim je grozila državna vlada in — uspevala. Na enak način je socializem dosegel brez lastne oblasti po vsem svetu mnoge socialne reforme. V tem, in samo v tem pa je in bo za Nemčijo v pozitivnem, za ostali svet pa v negativnem smislu pomen gibanja narodnih socialistov. Mussolini je nekoč dejal, da fašizem ni izvozno blago; pozneje je zlasti z ozirom na Nemčijo to svoje mnenje korigiral, a se je uštel. Italijanski fašizem je gradil na hitlerizmu mnogo nad, ki so se obenem z njim — porušile.

Svetovna gospodarska konferenca

IZJAVA NORMANA DAVISA. — AMERIKA PRIČAKUJE OD KONFERENCE VELIKE KORISTI.

PARIZ, 30. decembra. Washingtonski dopisnik »Petit Parisien« se je razgovarjal z Normanom Davisom, ki mu je izjavil, da polagajo Združene države zelo veliko važnost na svetovno gospodarsko konferenco in da sta Hoover in Roosevelt v tem pogledu istega mnenja, da se mora na tej konferenci v prvi vrsti rešiti vprašanje sirovin, in to predvsem vprašanje žitaric, da se zniža proizvodnja in se stabilizirajo cene. Ameriška vlada je pripravljena razpravljati tudi o carinskih tarifi in bo v prvi vrsti zahtevala stabilizacijo valut, zlasti pa tečaja funta. Stabilizacija funta je v tesni zvezi z vprašanjem vojnih dolgov, toda se tega ne sme napačno razumeti, da bi se ob tej priliki moglo razpravljati na svetovni gospodarski konferenci tudi vprašanje vojnih dolgov, ker vztraja tudi novi predsednik Roosevelt brezpogojno na stališču, da se mora vprašanje vojnih dolgov razpravljati z vsako državo posebej. Na koncu pa je odvisno od rezultatov svetovne gospodarske konference

tudi vprašanje razorožitvene konference in polaga zato Amerika veliko važnost na to, da se v prvi vrsti doseže pomorski sporazum med Francijo in Italijo.

Stanje hrastniških ponesrečencev.

LJUBLJANA, 30. decembra. Vsi trije rudarji, ki so se o priliki velike rudniške katastrofe 29. novembra t. l. v Hrastniku nevarno ponesrečili, so zopet zelo nevarno oboleli. Najmlajši med njimi, 23-letni Jožef Zajc, je že 14 dni na živčnem oddelku ljubljanske banovinske bolnišnice. Zajc kaže tipične znake zastrupljenja s plinom: nezasiščen glavobol in pacijent izgublja od časa do časa spomin. Le s težavo raslikuje še dan od noči in bo najbrže popolnoma oslepel. Ostala dva ponesrečenca, 30-letni Kramaršek in 37-letni Višnar, sta zaenkrat še v domači oskrbi, toda sta pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Tudi onadva kažeta znake duševne zmedenosti kot posledice zastrupljenja s plinom.

Nastop proti makedonstvujočim

SMRT DVEH ŽRTEV SPOPAD. — VLADNA KRIZA SE NI REŠENA. — ENERGIČEN NASTOP PROTI RUŠILCEM MIRU. — DOSLEJ ARETIRANIH 240 MAKEDONSTVUJOČIH.

BEOGRAD, 30. decembra. Po vestih iz Sofije sta v Aleksandrovske bolnišnici umrli včeraj urednik »Makedonije« Simeon Efimov in stražnik Georgijev, ki sta bila nevarno ranjena v znanem spopadu obeh skupin makedonstvujočih.

SOFIJA, 30. decembra. Kralj Boris je poveril Mušanovu mandat za sestavo nove vlade. Mandatar se je pričel takoj pogajati z voditelji posameznih parlamentarnih strank, nove vlade pa še ni sestavil.

SOFIJA, 30. decembra. Policija je v pretekli noči v vsej prestolnici izvedla veliko racijo in je ob tej priliki aretirala skupno 240 oseb. Pri aretiranjih je policija našla tudi orožje. Makedonstvujoči so se podajali na ceste oboroženi z avtomatičnimi puškami, očitno s cinično-demonstrativnim namenom, da bi bili aretirani pred očmi pasantov. Notranji minister je prejel nalog obveščati kralja vsak dan redno o poteku preiskave o zadnjih dogodkih.

Italija zahteva romunsko nevtralnost

ODLOČNA ZAVRNITEV ROMUNSKÉ VLADE. TAKEGA PAKTA NE BI MOGLA PODPISATI NOBENA VLADA.

BUKAREŠTA, 30. decembra. »Dimineata« in »Adevurul« pišeta, da je glavna težkoča pri obnavljanju italijansko-romunske prijateljske pogodbe kategorična zahteva Italije, da se v načrt vstavi tudi določilo o romunski nevtralnosti v primeru oboroženega spora med Jugoslavijo in Italijo. Oba lista naglašata, da je ta zahteva naperjena izključno proti mali antanti in da zato takega pakta ne bi mogla podpisati nobena romunska

vlada. Romunija je, zavračajoč omenjeno zahtevo Italije, naglasila, da je po zaključku Briand-Kelloggovega pakta in drugih mednarodnih konvencij, s katerimi se vojna izključuje kot sredstvo nacionalne politike, možnost vojnega stanja nonsens. V tem primeru bi morale vse članice Društva narodov in podpisnice omenjenega pakta nastopiti z orožjem proti onemu, ki bi vojno izzval.

Mrzlične japonske vojne priprave

VES JAPONSKI TISK PRIZNAVA, DA JE VOJNA S KITAJSKO NEIZOGIBNA IN NE BO OSTALA OMEJENA LE NA AZIJO.

TOKIO, 30. decembra. Vse japonske municijske tovarne delajo že nekaj časa s podaljšanim delovnim časom in mrzlično naglico, da tako čim prej izpopolnijo municijske rezerve, kakor je to določilo vojno ministrstvo. Prav tako se z mrzlično naglico utrjuje japonska pristanišča in kompletira se vojna mornarica. Japonski listi pišejo popolnoma odkrito,

da se mora japonska pripraviti na bližajočo se vojno, ki je neizogibna, ker mora s Kitajsko prej ali slej obračunati. Ta vojna, pišejo listi dalje, se pa ne bo omejevala samo na Japonsko in Kitajsko, temveč je treba računati s tem, da se bodo v kitajsko-japonski konflikt vmešale še druge sile.

Likvidacija liparskih taborišč

RIM, 30. decembra. Kakor se poroča iz dobro poučenih krogov, je italijanska vlada na svoji zadnji seji sklenila razpustiti zloglasno konfinacijsko taborišče na Liparskih otokih. Spricho zadnje amnestije so se zaporci in kaznišnice v vsej državi tako izpraznili, da bodo z 10. januarjem vsi politični zločinci, ki so konfinirani na Liparskih otokih, porazdeljeni na posamezne zapore in kaznišnice v notranjosti države. Kakor je znano, so na Liparskih otokih večinoma le konfiniranci iz Julijske Benečije, med katerimi pa ni bil nihče pomiloščen. Ker je pa v zadnjem času svetovni tisk veliko poročal o razmerah v konfinacijskem taborišču na Liparskih otokih, je vlada sklenila, da odstrani to sramotno znamenje svoje »2000 letne kulture«.

Chéronova zmaga

PARIZ, 30. decembra. Senat je svoj prvotni »veto« proti Chéronu oziroma njegovemu predlogu glede izdaje državnih zadolžnic v znesku 5 milijard frankov za krifne primanjkljaja v državnem proračunu ter s tem zvezanemu znižanju na 3 milijarde frankov preklcal. S tem se je težavni položaj kabineta Paula-Boncourja zopet izboljšal.

Križa Hitlerjevega gibanja

MONAKOVO, 30. decembra. »Bayrische Staats-Zeitung« prinaša zanimiv uvodnik, v katerem se bavi z razmerami v narodno-socialistični stranki in naglašata, da Hitler absolutno ne bo mogel dolgo časa eksistirati brez Strasserja. Če bo ta spor trajal še nekaj časa, bo stranka na tem močno trpela in bo mnogo izgubila. Na koncu koncev pa bo moral Hitler vendarle prepustiti Strasserju faktično vodstvo stranke, namreč dati mu bo moral generalno polnomočje, da se bo mogel pogajati s strankami in vlado. V tem primeru bi se hitro sporazumeli z vlado generala Schleicherja. Hitler ne more več ostati v opoziciji.

JAPONSKA MORA OSTATI V D. N.

LONDON, 30. decembra. »New Chronicle« objavlja članek Kanninga, v katerem naglašata, da se Japonski nikakor ne sme dopustiti, da bi izstopila iz Društva narodov. V tem primeru ne bi bila na razpolago nobena sredstva več, ki bi mogla preprečiti japonske akcije.

OSTAVKA IVANA MEŠTROVIČA.

BEOGRAD, 30. decembra. Včerajšnje »Službene novine« objavljajo ukaz, s katerim se sprejema ostavka, ki jo je podal na državno službo rektor umetniške akademije v Zagrebu g. Ivan Meštrovič.

Dnevne vesti

NOVOLETNA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« bo ležala po kavarnah, gostilnah, drugih javnih lokalih in pri naročnikih od sobote do ponedeljka, torej 2 dni. Oglasi v tej številki bodo imeli zelo velik uspeh, zlasti tudi še, ker bo izšla ta številka v večji nakladi. Cenjene inserente opozarjamo, da se bodo oglasi za to številko sprejemali samo do petka do 18. ure. Izrabite to izredno priliko in pošljite nam oglase pravočasno!

NAŠIM NAROČNIKOM! Vse cenjene naročnike »Večernika« opozarjamo, da smo priložili današnji številki položnice in jih prosimo, da nam naročnino čim prej nakažejo. Zlasti opozarjamo one, ki so z naročnino zaostali, da jo v prvih dneh januarja 1933 sigurno poravnajo, ker jim bomo sicer primorani ustaviti pošiljanje lista. Naročnike, ki so nam naročnino plačevali celoletno, polletno ali pa četrtletno vnaprej, prosimo, da to lepo navado še nadalje ohranijo in naročnino v novem letu zopet obnovijo. — UPRAVA »VEČERNIKA«.

Visoko tuje odlikovanje. Naš rojak iz Maribora, sanitetni mornariški kapetan prvega razreda g. dr. Ivan I. Koprivnik, šef kirurškega oddelka stalne mornariške bolnišnice v Hercegnovem je bil odlikovan s českoslovaškim redom Beleha IV. stopnje. Čestitamo!

Vložitev davčnih prijav za prihodnje leto. Mariborska davčna uprava razglasi: Vsa podjetja, obrati (trgovski, industrijski in obrtni) kakor tudi vse osebe samostojnega poklica in vsi drugi, ki so zavezani pridobitni, morajo vložiti v času od 1. do vštete 30. januarja 1933. prijavo o dohodku iz letošnjega leta, nadalje prijavo za odmero davka na poslovnih promet in prijavo o davku na luksuz, ki ga morajo izkazati v prijavah splošnega in skupnega davka na poslovni promet. Vse potrebne tiskovine dobe davčni zavezanci pri tukajšnji davčni upravi.

Devize za dijake v tujini. Finančni minister je odredil, da se smejo izdajati pooblastila za nabavo deviz in valut za vzdrževanje dijakov v tujini, v kolikor gre za stipendiste posameznih ministrstev, fondov in ustanov brez ozira na število absolviranih semestrov; nadalje za one dijake, ki posejajo v tujini take fakultete, kakršnih ni v naši državi, pod pogojem, da so absolvirali že najmanj štiri semestre, ne vstevši zimski semester 1932-33.

Tekmovanje za biljardno prvenstvo Maribora, ki je kakor znano v kavarni »Jadran«, postaja vsak dan zanimivejši. V vseh štirih kategorijah je borba v polnem teku; najgorčenejša borba je pač v prvi kategoriji, kjer se srečujejo znani mariborski biljardni mojstri. Dosedanji rezultati v prvi kategoriji so naslednji: Lepej:Bender 800:751; Hobacher:Ferk 800:725; Bender:Ferk 800:772; Hobacher:Omišl 800:660; Lepej:Hobacher 800:748. Tudi v drugi kategoriji tekmujejo s polno paro. Najresnejši kandidat v tej kategoriji je znani nogometaš Pepček Bertonec, ki dokazuje, da je tudi na biljardu mojster. V tretji in četrti kategoriji tekmujejo večinoma mlajši konkurenti. Tekmam prisostvuje vsak dan veliko število »kibicev«, ki z velikim interesom spremljajo potek tekmovanja. Drevi ob 20. uri se srečata najresnejša kandidata v prvi kategoriji, Bender in Hobacher, na kar se »kibice« opozarjajo!

Kdo bi se usmilil sirot? Banska uprava razglasi: V zvezi z razglasom, odnosno s pozivom banske uprave za prevzem osirotelih in zapuščenih otrok v brezplačno oskrbo ali pa za svoje, se vabijo dobrosrčni ljudje iz okrajnih glavarstev Maribor desni in levi breg, Prevalje, Slovenjgradec, Ptuj, Ljutomer, Dolnja Lendava in Murska Sobota, ki žele sprejeti takega otroka, naj se zglašijo osebno ali pismeno pri upravi banovinskega Dečjega doma v Mariboru v Strossmajerjevi ulici št. 4.

Še danes in jutri popoldne dobite vstopnice za Silvestrovo Sokola-matice v Unionu po znižani ceni. Blagajna se odpre ob 19. Dohod z dvorišča skozi mrzlo dvorano. — Vljudno prosimo, da se darovane jestvine prinesejo jutri okoli 14. ure v Union (garderoba).

Silvestrovanje naših planincev. Naši planinci, navdušeni prijatelji lepega Pohorja, ki je zlasti pozimi pravcati planinski raj, bodo tudi letos silvestrovali pri Mariborski koči in v Senjorjevem domu. Zbrala se jih je večja družba, katere en del odrine jutri popoldne ob 2. uri z mestnim avtobusom z glavnega kolodvoza, drugi pa s popoldanskim koroškim vlakom. Podružnica SPD vabi vse, ki se doslej še niso odločili, da pohite za Silvestrovo na Pohorje, kjer bo slovo od starega leta tako lepo in ginljivo, kot nikjer drugje.

Iz Studencev. Za silvestrovanje studenških gasilcev v gostilni Sluga vadijo pridno člani Narodne obrambe igro »Najboljši je gasilec«. Igra je vsa prepletena z burkastimi prizori; vloge pa so v rokah dobrih moči, ki bodo skrbele za veselo razpoloženje in smeh. Dalje vadijo tudi člani ruske plesne. Tako obeta postati ta prireditev najzabavnejši Silvestrov večer v Studencih!

Snaženje hodnikov in potov pozimi. Po cestno-prometnem redu in redu za čiščenje cest in trgov za mesto Maribor, so hišni posestniki dolžni čistiti trotoarje in pešpote od snega in ledu ter jih po potrebi vsak dan v zadostni meri posuti s peskom, pepelom ali žagovino. Posipanje trotoarjev in pešpotov s smetmi in drugimi odpadki je prepovedano. Z ozirom na sedanjí zimski čas se opozarja na to določbo s pripombo, da se bo proti onim posestnikom, ki ne upoštevajo te naredbe, uvedlo kazensko postopanje in bo mestna občina izvršila čiščenje na njihove stroške. Odkladanje snega v cestne struge je prepovedano. Hišni gospodarji naj poučijo organe, ki čistijo trotoarje, da ne uporabljajo ostrega orodja, kakor krampov, sekir itd., ker se pri čiščenju s takim orodjem pokvari asfaltni trotoar. Stroške za popravilo takih poškodb bo trpel lastnik sam. Ob tej priliki se opozarjajo starši in vzgojitelji, da je sankanje po ulicah v mestu strogo prepovedano, ker napravi cestišča in pešpota polzka in za pasante nevarna. Sankanje po ulicah je tudi za sankanje nevarno, kar dokazujejo nesreče v zadnjih letih. Proti krivcem se bo strogo postopalo v smislu zadevnih kazenskih določil.

Dnevni red planinskega kongresa. Kakor je »Večernik« že poročal, bo 6. januarja 1933. v Mariboru VIII. kongres Zveze planinskih društev Jugoslavije. Kongres se prične ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela »Orel« in je na dnevnem redu: pozdrav predsednika, izročitev pooblastil, poročilo v delu Zveze in posameznih društev, obračun za letošnje poslovno leto, razrešnica uprave, proračun za prihodnje leto in volitev nove zvezne uprave. Nadalje bo podal poročilo I. Parsarič o kongresu mednarodne turistične organizacije v Chamanixu; o planinstvu in o načrtu zakona o turizmu bo poročal dr. Jos. Pretnar; nato slede predlogi, po katerih bo kongres rešil smernice za delo v posameznih planinskih društvih, včlanjenih v zvezi ter določitev kraja za prihodnji kongres. Zvečer pred kongresom bo pri »Orlu« sestanek delegatov radi dnevnega reda kongresa. Po kongresu je predviden izlet na Pohorje.

Tudi Sokol I priredi Silvestrov večer v soboto 31. t. m. v kadetnici. Velik in vesel spored. Pričetek sporeda ob pol 22. uri. Pridite vsi Sokoli in drugi, ki čutite z nami!

Današnji ribji trg je bil srednje dobro založen. Prodajali so žive krape po 14 Din kilogram, morske lakse po 20 Din, morske jegulje pa po 26 Din kilogram. Drugih morskih rib na današnjem trgu ni bilo.

Upokojeno učiteljstvo iz Maribora in okolice ima svoj sestanek v četrtek 5. januarja 1933 ob 15. uri v dvorani Nabavljane zadruge na Rotovškem trgu. Prinesite s seboj slike in življenjepisne podatke za album. Ker so na sporedu tudi druga več ali manj aktualna vprašanja, vabi k polnoštevilni udeležbi vse upokojence in upokojenke predsednik društva.

Božičnica na Teznu. V četrtek pred prazniki je bilo v Šoli obdarovanih 86 otrok s toplim perilom in 141 otrok z živili, vsak pa je dobil še posebej južino, tako da se je veselilo ta dan vseh 231 otrok pred žarečim božičnim drevescem. Bali smo se že, da nam letos ne bo moglo napraviti deci božičnega veselja, in ko je bila ta bojazen že polno prepričanje, nas je naenkrat in nepričakovano presenetil znani prijatelj mladine gospod Šabeder s poročilom, da so se kljub vsej krizi našla dobra srca, ki so darovala zopet v pomoč malčkom. Prijetna dolžnost nam je, da se vsem dobrotnikom javno najlepše zahvalimo. Darovali so: po Din 1000 tovarne Bratje Bacher, Kovina in Teksta, Din 700 tovarna Splošna, njeno uradništvo pa Din 235., Din 300 tovarna Reich, Din 200 gospod Reicher, Din 50 gostilničar g. Očko, Din 43 veselo društvo, po Din 20 gg. Vitez, Juhart in Pregl, po Din 10 gg. Podlpinik in Zohar. Skupno se je nabralo na Teznu Din 4608. Kraljeva banska uprava je darovala Din 1000, v pomoč revnim malčkom vedno naklonjena Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani pa Din 500, vsega skupaj Din 6108. Naši mesarji so obljubili pokloniti meso in sicer: gg. Frangeš 25 kg, Viktor Jelen isto množino, in H. Potrč 10 kg. Mesne dobrote se bodo razdelile deci pozneje, ko bo sila in potreba morda še večja, tako da imamo še rezervo v živilih in denarju. Deca sama se je vsem dobrim na najpristnejši način zahvalila — tu pa še enkrat: Bog plačaj!

Občina Tezno. Občinski odbor je na zadnji svoji seji soglasno sklenil povabiti ob zaključku letošnjega leta vse občane na sestanek, na katerem bo poročal o poslovanju v letošnjem letu in o načrtih v bodočem letu. Važno je zlasti vprašanje o obstoju občine Tezno po novem občinskem zakonu, da se na ta način slišita obe strani. Ta sestanek bo na dan sv. Treh kraljev ob 14. uri v pritličnem razredu osnovne šole na Teznu. Vabljeni so vsi občani. Naj nikdo ne izostane!

Slabi uspehi na beograjskih srednjih šolah. Kako slabi so bili uspehi ob semesteru na beograjskih srednjih šolah, priča dejstvo, da je bilo samo z gimnazij odpuščenih okrog 350 dijakov.

Lutkovni oder Sokola I, kadetnica. V nedeljo, dne 1. januarja 1933 uprizori oder veselo lutkovno igro: »Trojčki iz Damaska«. Kot dodatek: lepa pravljica. Začetek ob 15. uri.

Velika Silvestrova prireditev bo jutri v soboto zvečer v Narodnem domu; priredi jo pevsko društvo »Jadran«. Na sporedu je godba, petje zbora, kupleti in humoristični prizorčki. Poskrbljeno bo za najboljšo postrežbo. Vino, novo in staro, po nizki ceni. Začetek ob pol 21. Polnočni prizor, ki ga je priredil naš član gosp. Z., nas bo uvedel v novo leto 1933. Zabave za stare in mlade ne bo manjkalo. Vstopnina Din 8, za družine Din 20. Člani in prijatelji, pridite, da se malo poveselimo ob zatonu tega krize polnega leta. Odbor.

Ostanite na Silvestrovo raje doma!

Pridite zopet po gramofon in plošče, ki Vam jih posodi **MARIBOR SLAGER CELJE** Slovenska 18 plošče Dečkov trg 4

»Franz Josefova« grenčica nudi pri hemeroidih prijetne olajšave.

Narodno gledališče

Repertoar.

Petek, 30. decembra. Zaprto.
Sobota, 31. decembra ob 21. uri: »Pribelem konjičku«.
Nedelja, 1. januarja ob 15. uri »Friderika«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Viktorija in njen huzar«. Prvič v sezoni.
Gostovanje tenorja Petra Burje.
Ponedeljek, 2. januarja. Zaprto.
Torek, 3. januarja ob 20. uri »Nevilita«. Premiera. Red B.

Mariborsko gledališče. »Pribelem konjičku«, izredno zabavna revijska opereta, ki je tudi v Mariboru dosegla velik uspeh, se ponovi na Silvestrovo ob 21. uri. Kdor hoče preživeti še v starem letu nekaj prijetnih uric, naj ne zamudi te predstave! Običajne operne cene. Veljajo bloki.

»Friderika«, melodijozna Leharjeva opereta, se poje na Novo leto ob 15. uri. Veljajo znižane cene.

»Viktorija in njen huzar«, popularna Abrahamova opereta se uprizori prvič v letošnji sezoni na Novo leto ob 20. uri. Kot ritmoister Koltay gostuje bivši tenor ljubljanske in mariborske opere Peter Burja, ki je kot poznejši član oper v Olomoucu in v Bratislavi ter na svojih gostovanjih v Pragi, Berlinu, na Dunaju in drugod dosegel odlične uspehe. Opozorjamo na to gostovanje!

»Nevilita«, drama ruskega pisatelja in bivšega ravnatelja carskega gledališča v Moskvi A. N. Ostrovskega spada med najboljša dela ruskega dramskega slovstva. Pretresljiva vsebina je obdelana zelo dramatično in napeto. Mariborska premiera bo v torek, 3. januarja za red B. Režira J. Kovič, nastopi ves dramski ansambl.

»Maks in Moric«, znane Buscheve šale, prirejene za oder, bodo prva letošnja otroška predstava.

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s »Franz Josefovo« vodo najboljše uspehe pri iztrebljenju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V HOTELU »OREL« silvestrovo vrvenje v vseh zgornjih in spodnjih dvoranah!

Za obilen obisk se priporočata
Fr. in M. Zemljčič

Silvestrovo Sokola I v kadetnici bo zelo veselo in prijetno. Na programu je nekaj zelo veselih in zabavnih točk, kakor tudi dve telovadni točki. Za jedi in dobro kapljico je poskrbljeno, poskrbljeno pa je tudi za starejše plesalce, katerim bo igral harmonikar že skoraj pozabljene plesne. Zato jutri zvečer vsi v kadetnico!

Na Silvestrovo bomo večerjali v restavraciji »Velike kavarne«. Na Silvestrovo bo rožnodolska cvetna veselica v »Veliki kavarni«. Silvestrov kabaret v dancingu »Velike kavarne«.

Pevski odsek pekov priredi v Garmbrinov dvorani velik Silvestrov večer. Na sporedu petje, šaljivi nastopi, srečlov src in ples. Godba železniških delavcev in uslužbencev. Vstopnina 10 Din. Iskreno vabljen vsakdo, ki ljubi neprisljčno zabavo!

Zagoneten roparski napad. Ko se je v soboto pred prazniki že pozno zvečer vračal proti domu 73letni delavec Karl Babič, zaposlen v mestni klavnicni, ga je neznani možakar podrl na tla in mu odvezel 56 Din gotovine. Pri padcu se je Babič poškodoval na hrbtu in je prišel po pomoč v bolnišnico. Tam je izpovedal, da ga je napadalec po dejanju povabil v neko gostilno, kjer sta skupno izpila pol litra vina. Ko pa je bilo treba poravnati zapitek, je storilec izginil brez sledu.

Napad. Ko se je sinoči vračal domov 32-letni brezposelni tesar France Zajc, ga je pred Dežmanovo gostilno v Viltušu nekdo napadel in hudo poškodoval na glavi. Poškodovani Zajc je moral iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici.

KAVARNA JADRAN

SILVESTROV VEČER

SODELUJEJO PRILJUBLJENI IGRALCI NAŠEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA

Važen izum Mariborčana Čoša

KONEC NESREČ IN NEZGOD NA PROMETNIH KRIŽIŠČIH. — AVTOMATSKI VARNOSTNI SIGNAL ZA CESTNA KRIŽIŠČA IN ŽELEZNIŠKE PREHODE

Skoro ne mine dan, da ne bi beležila nezgodna kronika prometne nesreče v našem mestu. V večjih mestih in centrih pa so hude nesreče, zlasti na prometnih križiščih nekaj vsakdanjega in se obregneta ob nje le časopisni kronisti in pa varnostna oblast. Kolikokrat je v takih kritičnih trenutkih v nevarnosti človeško življenje!

V izogib nesrečam na cestnih in železniških križiščih opravljajo varnostno službo na teh mestih stražniki, na železniških prehodih pa zapornice, ki jih zapirajo in odpirajo progovni čuvaji. Prometna varnostna služba pa je zvezana z velikimi stroški in niti ne zadostujejo zapornice na železniških prehodih potrebam današnjega časa, ker so pri meglenem vremenu nevidne, ali pa okolje preprečuje vidljivost, in se na takih prehodih dogajajo številne prometne nesreče.

Vse to je dalo povod Mariborčanu, upokojenemu detektivu g. Franju Čošu, da je že pred tremi leti jel misliti na napravo, ki bi preprečevala nesreče na križiščih in bi služila varnosti prometa. Izumil je avtomatski varnostni signal za cestna križišča in železniške prehode, ki obstoja v tem, da se namesti v primeru razdalji pred križiščem ali prehodom v vsaki dovozni smeri po ena električna stikalna naprava, katero vozilo pri vožnji preko nje spravi v funkcijo, da dā vidni ali slišni odnosno kombinirani signal v dovozni smeri prečne ceste znak »stoj«. V bližini križišča pa je v vsaki dovozni smeri druga stikalna naprava, ki povzroča pri prevozu izklip signala in osvoboditi tako prehod za prečno smer. Temeljna misel Čošvega izuma pa je, da ima vsako vozilo katerekoli dovoznih smeri prednost za prevoz križišča, ki prvo doseže vklopno travertzo in da se obe od tega trenutka dalje zaprti prečni dovozni smeri zopet osvobodita za prost prevoz, čim je dospelo do križišča in tako postalo vidno. Radi tega se namesti izklopna naprava na oglu križišča, dočim se mora vklopna naprava namestiti v takšni razdalji od križišča oziroma od izklopne naprave, da odgovarja dolžina vozne poti najkrajši zavornni poti najhitrejšega vozila. Ta varnostna mera pa je potrebna za ojačenje absolutne varnosti, ki je tolikokrat ogrožena zlasti na križiščih.

S postavitvijo Čoševih avtomatskih varnostnih signalov je torej zjamčena varnost prometa na cestnih križiščih po dnevu in ponoči, ob meglenem vremenu in pri še tako hudem ropotu vozil. Močni svetlobni žarki signala opozore slihega voznika na nevarnost, ki bi mu pretela s prečne ceste. S pomočjo teh signalov se vrši lahko promet še na naj-

bolj frekventiranih cestnih križiščih v popolnem redu.

Razvrstitev signalov na železniških prehodih je v toliko enostavnejša, ker velja tu načelo, da ima v vsakem primeru prednost prevoza železnica, in je tu treba zavarovati le vozila. Zato sta po Čoševem izumu nameščena vidna avtomatska signala pri stiku ceste z železniško progo, vidljiva v dovoznih smereh ceste. Vklonpe naprave so postavljene v takšni razdalji na progi, ki jo mora vlak prevoziti, da tudi pri najhitrejši vožnji ostane predpisan čas, v katerem lahko dospe vlak na cestni prehod. Izklopne naprave pa so nameščene v toliko razdalji, da je mogoče postaviti signal na »prosto« šele, ko je zadnji voz vlaka zapustil cestni prehod.

Delovanje varnostnih signalov na železniških prehodih, katerih signalni aparati so iste konstrukcije kot za cestna križišča, oskrbujejo stikalne naprave, vklonpe in izklopne. Njih bistvo je v tem, da vplivajo na signalne aparate le tedaj, ako so prevožene v določeni smeri, dočim v nasprotni smeri prevožene ostanejo brez dejstva.

Da bi bili vozniki in šoferji še posebej opozorjeni na trenutek menjave pripadajočega varnostnega signala, se lahko namesti v njem še električna sirena.

Čošev izum je vzbudil mnogo pozornosti pri samoupravnih tehničnih telesih in si ga bo posebna komisija ogledala prihodnje dni.

Nova Javna knjižnica v Studencih

S 1. januarjem se preuredi obširna Sokolska knjižnica v Javno knjižnico.

Slovenci smo na glasu, da dosegamo v izmenjavanju kulturnih vrednot višino zapadno-evropskih narodov. Resnica je, da ne najdemo skoraj več najpriprostejše vasi brez knjižnice. Knjiga je postala prijateljica tudi podeželskega ljudstva, saj so naši buditelji že pred desetletji spoznali pomen knjige za ljudsko izobrazbo. Čitanje je širšim narodnim plastem danes že važna duševna potreba.

Kakor v mestu preobražajo knjižnice nezavedno družbo, tako in morda še bolj naj vršijo svojo nalogo v delavskih krajih, kjer še ni utrjena narodna zavest. Seveda mora biti knjiga zlahka dostopna vsem, ki se za duševno hrano zanimajo, ne glede na pripadnost k temu ali onemu naziranju. Če ne več, vsaj drobno zrnce bo padlo na rodovitna tla: bistril se bo razum in blažila se bodo čustva.

Iz teh vidikov se je uprava sokolske knjižnice v Studencih odločila, da z no-

vim letom preosnuje svojo knjižnico in jo da na razpolago vsej javnosti.

Zanimanje za čtivo je v Studencih že dolga leta izredno živahno. Knjižnica je v 4 letih napredovala tako, da šteje danes 1712 knjig (v l. 1929 samo 504). Skupno število izposojenih knjig znaša v letu 1932 preko 5000, kar je za študentske razmere mnogo.

Knjižnica je mogla tako napredovati le po zaslugi knjižničarja učitelja gosp. J. Skilana, ki je izvedel obširno nabiralno akcijo, književne dneve, organiziral mladinsko akademijo ter pridobil dar 1000 Din od študentske Narodne obrambe.

Letos se je mogla zelo izpopolniti mladinska knjižnica, ki obsega vsa novejša mladinska dela. V javni knjižnici so zastopana dela naših pisateljev Jurčiča,

Stritarja, Kersnika, Tavčarja, Levstika, Cankarja i. dr. Na razpolago so slovanška dela: Dostojevskega, Tolstaja, Sienkiewicza, Puškina i. dr. Poleg teh je mnogo prevodov svetovno znanih pisateljev, kakor tudi mnogo revij, nekaj pa še srbsko-rvaške literature.

Glavno merilo je pač v tem, da je »šund« izločen, čeprav je po njem često povpraševanje.

Nedvomno bo celotnemu študentskemu prebivalstvu nova »Javna knjižnica« dobrodošla. Izposojnina 50 par je tako malenkostna, da jo bo zmoget tudi revež, ki bo vsaj v dobri knjigi iskal rešenja in tolažbe, če ju v današnjih hudih časih drugje ne more najti. Naj nova javna knjižnica pomaga lajšati gorje, naj se razvija in napreduje — v prid onim, ki znajo ceniti knjigo!

Sport

ISSK Maribor, zimskosportni odsek opozarja članstvo, da obhaja Silvestrovo, kakor vsako leto, tudi letos v Ruški koči. Odhod članstva bo v soboto 31. t. m. ob 13.20 z vlakom, ali pa ob 14. z avtobusom do Reke, od koder peš do Ruške koče.

Sankaška tekma Ruška koča—Ruše, ki jo priredi ISSK Maribor, bo definitivno 6. januarja. Razpis tekme sledi.

Mariborski smučarski klub obvešča smučarje, da se pričnejo smuški tečaji 1. januarja pri Ruški koči in pri Pohorskem domu. Tečaj pri Ruški koči bo trajal od 1. do 7. januarja; pri Pohorskem domu pa do konca sezone. Pri koči na Pesku se prične tečaj 9. januarja in bo trajal do 15. januarja; pri Senjorjevem domu pa od 16. do 22. januarja. Informacije daje Mariborski smučarski klub, tvrdka Stojec, Jurčičeva ulica 8.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo. Na zadnji seji JNS so bile vse podzveze razdeljene v dve coni. V vzhodno cono pridejo prvaki Niša, Skoplja, Kagujevca, Sarajeva, Novega Sada, Beograda in Velikega Bečkereka. V zapadno cono pa prvaki Ljubljane, Zagreba, Splita, Osijeka, Subotice in Cetinja. Prvaki teh podvez bodo v končanem lokalnem prvenstvu igrali med seboj izločilne tekme. Končna zmagovalca obeh con prideta potem prihodnje leto v nacionalno ligo brez kvalifikacijskih iger. Zadnji trije iz nacionalne lige izpadejo. V letu 1934. bo v nacionalni ligi tekmovalo samo deset klubov.

Samo prvovrstne smučarske potrebščine vodi Sport-Roglič. Postrežba hitra in točna. Montaža brezhibna.

Sokolstvo

Sokol Tezno. Godbeni odsek Sokola Tezno priredi Silvestrov večer s peštrim sporedom v prostorih gostilne »Mesto

Ptuj«, Lešnik na Tržaški cesti. Začetek ob 19. uri. Vstopnine ni. Iskreno vabljen vsak, ki ljubi neprisiljeno zabavo.

»Vdova Rošinka« na odru Sokola Maribor III. Na Štefanovo popoldne je dramski odsek Sokolskega društva Maribor III. uprizoril Golarjevo veseligr »Vdovo Rošinko« v režiji brata Alberta Sentočnika. Krčevinski diletantje so nam nudili več kot smo pričakovali. Režiser je skušal spraviti v sklad z osebnimi celopredpisane starostne dobe. Vdova Rošinka je bila še dovolj dobra. Sicer še malo nerodna, kretnje so se preveč ponavljale; včasih se je tudi smejala ko to ni bilo potrebno. Pa le dalje! Vaja izpopolnjuje. V svojo vlogo pa se je dobro vživel Janez in je tudi rejiral dobro. Bil je dober snubač, a še boljši ljubimec. Pozna se mu, da ni bil prvič na odru. Izborna igra je podala Mamca. V nekaterih momentih je bila pravo kmečko dekle. Tončka je bila prvič na odru, no, pa bo drugič boljše. Prav dober je bil Balantič. Zabaval je publiko dobro. Prav tako izvrstno sta bila tudi Tomažin in Blažon, dočim sta Jernej in Gašper nekoliko popustila. Tudi Tinček je bil jako dober in si je osvojil avditorij. Moranli in materialni uspeh je bil prav lep. Zopet se je pokazala potreba po večji dvorani. Mnogi so morali oditi, ker ni bilo več prostora.

D. C.

»Potepuhi« na sokolskem odru na Po-brežju. Dramatski odsek študentskega Sokola bo gostoval na praznik Treh kraljev na sokolskem odru pri Renčlju z opereto »Potepuhi«.

Sokol Studenci. Danes so dospeli v Sokolski dom Kitajci, oba napovedana bok-sarja, fakir in hipnotizer ter pisana druž-ba plesalk, ki bo izvajala na Silvestrovo zanimive atrakcije, kakršnih še študenčani niso videli.

Občni zbor Sokolskega društva Tezno bo v nedeljo 8. januarja 1933 ob 15. uri v pritličnem razredu osnovne šole na Teznu. Za člane in članice udeležba obvezna. Prijatelji Sokola dobrodošli. — Zdravo!

Valentin Katajev:

Noži

»Tui! Naj bodo ti noži in obroči tri-krat prekleli!« je končno vzkliknil fant. »Poldrugi rubelj sem zastoj napravil. Če bi vsaj Babajevljeve prepečenec dobil.« Poparjen se je preril iz gneče.

»Zadnje nedeljo je tu nekdo čevlje za-del.« je dejal malček v zakrpanih hla-čah, »zmetal pa je teh obročev za de-set rubljev.«

»Dajte še meni,« je izpregovoril Paška in so tesno pritisnil k pultu. »Rad bi videl, kako to gre.«

Starec mu je podal obroče.

»Če torej vržem na spodnji nož, lahko dobim Babajevljeve bonbone?« je samo-zavestno vprašal Paška.

»Lahko«, je ravnodušno odgovoril sta-rec.

»Če pa vržem višje, dobim budilnik?« Starec je prikimal.

»Dobro! Ho-ho! Če pa hočem imeti samovar, moram meriti prav pod strop, kaj ne?«

»Najprej vzemi pecivo, bhal se boš lahko še potem,« so mu nepotrpežljivo dejali iz gruč.

Paška je položil na pult svojo fotogra-fijo, odrinil s komolci pritiskajočo mno-žico, se naslonil in pomeril, ko mu je mahoma zadržtela roka, da je izpustil obroč, ki se je zabobal po tleh. Paška je drebledele. Ob strani poleg pulta je z

rokami na kolenih sedela na stolu na-lišpana deklica take lepote, da se je Paški kar stemnilo pred očmi. Dekle je ur-no vstalo s stola, ujele obroč in mu ga rodalo, ne da bi ga pogledalo; nenadoma se je s krajem ustnic nasmehnilo, nalahno, tja v stran, in to je Paško po-gubilo.

»No, ali bo že kaj, fant? Snemi ven-dar samovar!« so kričali za njegovim hrbotom radovedneži.

Paška se je zdrznil in pričel metati obroč za obročem, okrog sebe pa ni vi-del drugega, kakor dekličine povešene trepalnice in kot češnje počez preklane ustnice. Ko je zmetal vseh štirideset obročev, jih je pobrala in molče položila na pult; tokrat pa se ni nasmehnila, sa-mo pogledala ga je s svojimi sivimi očmi in si nad ušesom popravila ruse lase. Paška je položil drugi četrtak. Obroči so leteli zaporedoma, drug za drugim. Gledalci so se krohotali in ga suvali v hrbet. Noži so brenčali kakor čebele. Starec se je s skrčenimi prsti ravnodušno praskal po nosu.

Ko je napravil že cel rubelj in ni po-sadil na nož niti enega obroča, se je ka-kor izgubljen preril iz gruč na bulvar in šel pod lipami ob vodi, ki je rdela v solnčnem zahodu. Nad ribnikom je ležala komaj vidna megla. Kinematograf je s svojimi ognjenimi stebri odseval v nežni vodi. Mimo Paške je teklo v objemu več parov ostrizenih deklet z zelenimi glav-niki v laseh. Smeje so se ozirala nanj in

se skrivaj suvala, češ: »Lep dečko!« Paška se pa ni zmenil zanje, ampak je šel dalje in zamišljeno pel:

»Ciganka je ugibala, ugiba-a-la, me za roko je drža-a-la...«

To noč se je Paška končnoveljavno in strastno zaljubil.

Ves mesec je hodil Paška vsako ne-deljo v šotor metat obroče. Polovico pla-če je napravil na ta način. Na dopust tu-di ni šel, zamudil je bil svoj rok. Postal je ko obseden. Deklica mu je kakor prej s povešenimi očmi podajala obroče. Vča-sih se je smehljala, tako, sama za sebe. Ko pa je med množico nenadoma zagle-dala Paško, jo je mahoma obila tako temna rdečica, da je bilo videti skozi ten-ki batist, kakor da bi se njena pleča ble-sčala ko zreli breskvi. Četudi se je Paška zelo trudil, vendar nikakor ni mogel uje-ti minute, da bi izpregovoril z dekletom od srca; enkrat so ga ovirali ljudje, dru-gič je spet starec škodoželjno gledal pre-ko očal in se praskal s skrčenim prstom po nosu, kakor da bi mu hotel reči: »Ne hodi preblizu, dekle ni zate! Izgubi se!« Nekoč se je Paški vendarle posrečilo, da je govoril z njo. Ljudi je bilo malo, sta-rec je pa kakor nalašč tekkel z vejo za šotor podit zastojkarje.

»Dovolite,« je dejal Paška in srce mu je zadržtelo. »Kako vam je ime?«

»Ljudmila,« je hitro in vroče zašepeta-la deklica. »Jaz vas dobro poznam, za-kaj pozabili ste nekoč tu na pultu svojo fotografijo, pa sem jo spravila in se kar

zaljubila vanjo, tako mi je všeč.«

Deklica je segla z roko za ovratnik in pokazala vogal preganjene slike. Povzdignila je oči in spet do ušes zardela.

»Kako je pa vam ime?«

»Paška. Ali ne bi hoteli priti v gleda-lišče »Kolizej?« Prav zanimiv program je: »Zena z milijardami. Prvovrstno.«

»Ne smem, oče me ne pusti.«

»Pa pojdite skrivaj.«

»Bog varuj! Če odidem od doma, me ne bodo pustili nazaj. Mati je še hujša. Na Suharevskem trgu ima svojo stojni-co. Moji starši so sploh silno strogi. Sta-nujemo na Sretenki, v Prosvirinih ulici, nedaleč odtod. Hiša št. 2, na dvorišču, levo od vrat.«

»Kako pa bo potem, Ljudmila?«

»Bo že kako. Hitro mečite obroče, oče gre.«

Komaj je Paška spet pričel metati obroče, se je pojavil oče z vejo v roki. Gledal je hčer kakor zver. Paška je od-šel, ne da bi kaj opravil. Ko je naslednje nedeljo spet prišel, je našel šotor zaprt. Na izobešeni deski je bilo napisano: »Ameriško praktično metanje obročev — 40 komadov — 25 kopeik.« Zraven je bil na modrem polju naslikan papagaj z rožnatim repom, v kljuno pa je držal prstan. Veter je nosil mimo papagaja rumeno lipo vo listje, ki se je od vseh strani usipalo na šotor; gredice so bile pomandrane, okoli pa ni bilo žive duše — nastopila je jesen.

(Se bo nadaljevalo.)

Radislav Rudan

Rod na razpotju

(Povest)

»Kdo je?« je vprašal Caharija in se sklonil k ležecu, da bi ga prebudil. Ko ga je preobrnil in mu pogledal v obraz, je zajčal od groze.

»France...« je kriknila Marička, ki je stala za očetom, in se zrušila k bratu.

»Jezus in Marija! France!«

»Mrtev...« je zajčal stari in kolena so mu kleknila.

»Samo nezavesten je!« je vzkliknila hči, ki je bila med tem prislunila slabotnemu bitju bratovega srca. Prijela ga je in ga z očetovo pomočjo prenesla v sobo.

France se še vedno ni osvestil. Nepremično je ležal na postelji in njegov shujšani obraz je bil voščeno blede. Oči je imel udrti in s temnimi kolobarji obrobjen in iz ust mu je silila krvava pena.

Caharija je sedel na robu sinove postelje in po licu so mu polzele solze. Ni ihtel in ni vzdihoval: nepremičen kakor kip je bil in samo v sebi je trpel.

Marička se je trudila, da bi onesveščenega brata prebudila, a trajalo je dolgo, preden je tiho vzdihel, se zganil in odprl oči.

»France!« ga je poklicala in se sklonila k njemu, toda bolnik je ni razumel in je ni spoznal. Z motnimi in izgubljenimi očmi je blodil po sobi, in ko je hotel spregovoriti, je izgrgal samo zmedene in nerazumljive glasove. Le kdaj pa kdaj je razločno zaprosil:

»O Bog! O Bog! Samo do doma me pusti!«

»Saj si doma!« ga je skušala pomiriti sestra. »Me ne poznaš? — Marička sem, sestra! In tu je oče!«

Bolnik jo je pogledal z meglenim, vročičnim pogledom, a odgovoril ni.

»Ti je slabo?« ga je spraševala Marička.

»Samo do doma! Samo do doma!« je zaprosil France.

»Ni se še zavedel,« je dejala Marička, odšla v kuhinjo in mu skuhalo čaja. Z žlico mu ga je vlivala v usta in mu brisala pot z bledega čela. Topla pijača in sestrino božanje sta ga umirila, da je zopet zaprl oči in počasi zaspal.

Caharija je legel, čeprav zaspati ni mogel, Marička pa je vso noč prebedela pri bolnikovi postelji. Sedela mu je ob vzglavju, molila in premišljevala. Kakor v

vročici so se ji drevile misli po rezboleli glavi. Vse zapuščeno mlado življenje je v spominih bežalo mimo nje ter ji slikalo nevesela in skrbni polna mlada leta, očetovo trpljenje, bratovo usodo — in nikjer ni bilo rešitve, nikjer izhoda. Šele jutranja zora, ki je dahnila v zamegljeno okno, jo je predramila, da je vstala in odhitela v kuhinjo. Njeni koraki so predramili starca, ki je bil komaj proti jutru zadremal; zlezal je z ležišča, oblekel se in stopil pred bajto, da bi se ozrl po vremenu in si razvedril trudno glavo.

Burja je še vedno tulila, vendar ni bila več tako silovita kakor zvečer. Nebo je bilo čisto kakor ribje oko; nobenega oblaka ni bilo na njem.

Marička je zakurila ogenj, pristavila lonec z vodo za zajtrk in se zagledala v plapolanje rdečih zubljev. Obšla jo je trpka boleš, ki ji je silila v solze, a je izbruhnila v otožno pesem bolne dekliške duše:

Dekle je po vodo šla
na visoke planine;
vodo je zajemala —
je ribico zajela...

Tedaj je bolnik odprl oči in se osuplo ozrl okoli sebe. Ni se mogel domisliti, kje je in kaj se je bilo z njim zgodilo. Hlastno je prislunil pesmi in ob njenih zvokih se mu je jel polagoma vračati spomin. Spoznal je sestrin glas, spoznal sobo v kateri je bil nekoč zagledal luč sveta in preživel toliko mladih let življenja — in vedel je, da je premagal burjo in da je doma.

V prsih ga je peklo in zbadalo, v sencih mu je ključalo in vsi udi so mu bili tako trudni, da jih skoraj premakniti ni mogel, a kljub temu so mu privrele na lica solze sladkega ganotja in neskončne sreče.

»Marička! Marička!« je zaklical s slabotnim glasom in prislunil.

Dekle je prenehala sredi pesmi, in ko ga je čula, je kakor brez uma od sladke radosti, planila v sobo. Objela ga je, pritisnila k sebi in šele čez čas, ko se je umirila, je dejala:

»Sam Bog te je rešil! Tako sem se bala zate.«

»Kje je oče?« je vprašal bolnik in obraz mu je spreletel odsev hrepenenja in bojazni.

»Tu sem!« je dejal stari, ki ga je bilo govorjenje priključalo v bajto. Stopil je k sinu in sedel na rob njegove postelje.

»Oče...« je zajčal France, pograbil očetovo žuljavo roko in jo pritisnil k sebi.

»Odpustite mi! Odpustite mi!« je zaprosil.

»Odpustil sem ti... kakor naj ti tudi Bog in loška Marija odpustita!« je dahnil Caharija. »Samo da bi se kmalu pozdravil...«

Sin ga je pogledal s trudnim, a ljubečim in po življenju hrepenečim pogledom. Zastrmel se je v njegov sivi in nagubani obraz in zazdelo se mu je, da ga vidi prvič v življenju in da mu je prvič blizek in drag, nad vse drag. Njegov napol mrliški pogled je opazil na stotini gub in brazgotin starčevega lica komaj viden drget, odsev čustva in bolečine, ki je gorela in skelela nekje v srcu, v duši. Čustvo in bolečina! Nikdar in nikoli ni bil varen tega. Odkar se je spominjal je smatral očeta za brezčuten troj, ki opravlja svoje delo kakor ura, ki ne trpi in ne more trpeti sprememb, drugačnih misli in mnenj in ki ne vidi v sočloveku, niti v svojem otroku ne, živega, čutečega, trpečega in hrepenečega bitja. V tistem trenutku pa se mu je zazdelo, da je postala koža na starčevem obrazu prosojna in da vidi prav v njegovo notranjost, ki je vsa mehka in topla, polna čustev, ljubezni in zadušene bridkosti. Kakor na odprti dlani je stala tedaj pred njim očetova duša in zapekla ga je krivica, ki mu jo je bil delal vse do tistega trenutka prvega resničnega srečanja in spoznanja. In žarek velike ljubezni do roditelja mu je prešil srce, da je zagorelo v silnem plamenu in zahrepenelo po njem.

»Oče,« je dejal vroče in strastno, »žalil sem vas in krivo sem vas sodil. Mislim, da ste kakor skala, ki se da razbiti a omehčati ne, zato nisem mislil na vas, ko sem šel. Tuji svet mi je zasleplil pogled, zaglušil mi ušesa in me omamilo. Pokazal mi je srečo, ki je bila vsa svetla in lepa, da sem ponorel za njo. Nebesa mi je obetala, a ko sem se mu uklonil in se mu predal brez pridržka, me je zagrabil kakor krví žejna zver. Svoje strupene kremple mi je zasadil v telo in mi je pil kri, zdravje in moč. Ni me hotel izpustiti dokler je bila v meni le še trohica odpornosti in volje. Ko me je izsesal, me je pustil, da sem omagal na cesti in obležal v jarku. In tedaj šele sem se vas spomnil in se s sramom zavedel, da sem grešil. Sram in stud me je bilo, a nazaj si nisem upal...«

»Vrata moje bajte so ti bila vedno odprta,« je dejal Caharija. »Moj sin si...«

»Morebiti je bilo dobro tudi tako,« je rekel France; »spoznal sem, česar poprej nisem vedel; če okrevam — bom ozdravljen.«

(Se bo nadaljevalo.)

TISKOVNA ZADRUGA

PODRUŽNICA
MARIBOR

se je preselila iz dosedanjih prostorov v sosednji

lokal g. Kravosa v isti hiši, Aleksandrova c. 13

Pozor, meso zopet ceneje!

Prima svinjako meso samo Din 10.—
Prima špeh, brez kože Din 11.—
Prekajeno svinjako meso Din 13.—
Črevja mast Din 7.—

dobite od sobote naprej pri

5 stojnici od Velike kavarne, Glavni trg

Na novo otvorjeno!

VIB

vinarna in bife
gostilna „Pri roži“
Koroška cesta

Prvovrstna ljutomerska sortirana vina graščine Ormož, liter po 6.—, 8.—, 10.—, 12.— in 14 Din
silvestrovanje poznavalcev vina

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Razno

NA SILVESTROVO
se boste najbolje zabavali v restavraciji-kavarni A. Senica, Tattenbachova ulica. Tam dobite pečene goske, purane, ocvrte piške itd. po solidni ceni in postržbi. 3849

MUSKATNI - SILVANEČ
najboljše kvalitete se toči od danes naprej v restavraciji A. Senica, Tattenbachova 5. 3849

PODPISANA OBŽALUJEM
vse žalitve, ki sem jih izrekla o služkinji Mariji Mošner ter se ji tem potom zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Mag. dalena Arbeiter, Maribor. 4422

POZOR!
Ne pozabite priti vsi na Silvestrov večer k Starmanu Lahajnarju, gostilna na Frankopanovi ulici 39. Ker edinole tam boste prišli na svoj račun kar se tiče zabave in postržbe. Se priporoča Radó Starman. 4416

PEČI.
prvovrstne kupim, Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica št. 14. 4418

ABONENTI.

ki želijo spremembo v novem letu, se sprejmejo po solidni ceni na dobro hrano v restavraciji A. Senica, Tattenbachova ul. 5. 3849

Prodaj

PRVOVRSTNE SANKE
po najnižji ceni proda Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 4394

PLETILNI IN SEDLARSKI STROJ
ter razne druge krojaške in šivalne stroje proda Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 4393

KLAVIR.

črn, krutek, vskriž strune, krasen glas, skoraj nov, prodam za Din 13.000.—, Stritarjeva ul. 5. I. 4435

Sobo odda

STANOVANJE IN HRANO
oddam dvema boljšima delavcema, Splavarska ul. 6. 4415

OPREMLJENA SOBA.
solnčna, separirana, električna luč, takoj za oddati, Stritarjeva ulica 5. I. 4436

Stanovanje

STANOVANJE.

v mansardi, velika soba in kuhinja s pritliklinami, čisto separirano, Magdalensko predmestje, oddam 2 do 3 članski starejši stranki za 300.— Din. Dopisi z navedbo poklica pod »Mansarda« na upravo »Večernika«. 4434

Za Din 10.—

dobite originalne esence za rum

„RUMOL“

s katerim lahko sami napiavite 2 litra najfinejšega ruma, kakor tudi

vse esence za liker

Preko 20 let znane specialitete

DROGERIJE

J. THUR

Maribor, Gosposka ul. 19

V restavraciji Grajska klet'

dobite skozi celi teden vsak dan sveži golaž, perkelt, vampi (tripce) hrenovke porcija po Din 3.—

Obed a la kart gotova jedila in sicer: Juha, pečenka z dvema prikuhami in močnata jed Din 12.—. Večerja m. so po jedilnem listu s prilogo, močnata jed, sadje ali sir Din 12.—.

Sprejemajo se dnevno abonenti na izborna hrano, katera stane mesečno Din 600.—. Hrana po jedilnem listu. — Večkrat v tednu dobite tudi morske ribe in pri morske specialitete. Izborna vina liter po Din 10.—.

Za obilen obisk se priporoča

Grga Basletič, lastnik